

filii perditionis Antichristus potest intelligi, qui A vere *radix peccati* dicitur, quia elevatur et extollitur supra omne quod dicitur Deus, aut quod colitur, in quem diabolus pleniter introibit, quem cum universis vitiis et peccatis non solum invisibiliter, sed et visibiliter possidebit. De quo adhuc subditur :

727 *Et intravit cum superbia in sanctificationem, et tulit altare aureum, candelabrum quoque luminis, mensam propositionis, mortariola aurea, velum etiam, quod ante faciem templi pendebat. Domini sanctificatio est unaquæque fidelis anima, sive spiritalium hominum congregatio. Hanc diabolus cum superbia intrat, et altare aureum dissipat, quia dum, anima inaniter elevatur et extollitur, puritas et munditia bonorum sensuum, quod est altare aureum, amittitur. Candelabrum quoque luminis tollitur, cum per malarum rerum suggestionem supernæ claritatis amittit contemplationem. Mensa propositionis dissipatur, cum sacræ Scripturæ dulcem refectionem amittit per illicitam delectationem. Mortariola auferuntur et omnia ornamenta, dum per consensum peccati omnia ad nihilum rediguntur virtutum instrumenta. Velum templi dissipatur cum, etiam postposito pudoris bono, ea quæ aliquando erubuit cogitare, per malam consuetudinem non pudet frequentare.*

Cum hæc lamentabilis destructio facta in nobis fuerit, necesse est ut veniat *Mathathias*, quod interpretatur *donum Dei*, veniat *Judas*, quod *confitens* sonat, veniant et *fratres* ejus ad **728** emundandum et dedicandum templum, quia si destructa in nobis bona perfecte reædificare et reparare volumus, necessarium valde est ut *Mathathias* veniat, scilicet ut gratia Dei veniat, quæ nos admissa deflere mala faciat. Post hæc *Judas*, quod *confitens* sonat, necesse est, ut veniat, scilicet ut per puram confessionem depulsa peccatorum labe ad perfectam mentis recurremus emundationem. Veniunt etiam *fratres Judæ*, cum humilitas, castitas, patientia, continentia, obedientia, sobrietas cæteræque virtutes adventantes templum cordis incipiunt emundare, et bonum pro-
B sectum nobis præstare.

Emundato templo, dedicato altari, illatis novis vasis sit *lætitia magna in populo*, quia, dum homo per Dei gratiam fuerit visitatus, per confessionem emundatus et dedicatus, vasorum novorum, id est virtutum, illatione ornatus, sit *lætitia magna in populo*, quia interiores et exteriores hominis sensus perfecto gaudio gratulari incipiunt in Domino, qui cum Deo Patre et Spiritu sancto vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

VEN. GODEFRIDI

OPUSCULUM

DE BENEDICTIONIBUS JACOB PATRIARCHÆ

Ad cap. XLIX Geneseos.

729 CAPUT PRIMUM.

De benedictione Ruben primogeniti filiorum Jacob.

Statum præsentis Ecclesiæ Jacob patriarcha in Spiritu sancto prævidens, in benedicendis filiis suis hunc eundem statum his verbis exprimit dicens : *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea et principium doloris mei, prior in donis, major in imperio, effusus es sicut aqua (Gen. XLIX).* A Ruben primogenito prophetaudo incipit, et sic enumeratis singulis usque ad Benjamin, qui novissimus est, descendendo pervenit. Et quia totius ordo Ecclesiæ in prælatis constat et subditis, per Ruben primogenitum, prælati possunt intelligi; per Benjamin novissimum, boni et perfecti quique subditi. Et digne quidem bonus quisque prælatus *Ruben*, quod in-
D terpretatur *videns filium*, nominari poterit, quando et sibi et filio suo, bono scilicet subdito, provido circumspeditionis oculo, pro posse et nosse suo, in

C omnibus providere studuerit : qui etiam *primogenitus* Dei non immerito dicitur, quia sicut antiquitus regnum, et sacerdotium jure hæreditario debebatur, primogenitis, ita nunc spiritali dignitate boni quique prælati reges sunt et sacerdotes. Reges revera potentissimi sunt, qui seipsos bene vivendo et subiectos sibi salubriter admonendo regere norunt; sacerdotes nihilominus sunt, quia dona et sacrificia pro se **730** et pro subdito sibi populo quotidie offerunt.

Tales profecto reges et sacerdotes, verus noster Jacob Deus omnipotens, quasi blandiando alloquitur dicens : *Tu fortitudo mea. Bene fortitudo Domini merentur appellari, quando confortati in Domino et in potentia virtutis ejus, fortiter et vir-
D liter carnalibus desideriis resistunt, et infirmos quosque sibi subditos, non solum verbo prædicationis, sed et sanctæ orationis studio sustentare atque confortare non desistunt.*

Qualiter autem tam laudabilis fortitudo acquiratur, sequentibus verbis mystice insinuat, cum protinus subinfertur: *Et principium doloris mei*. Est dolor malus, per quem homo a Deo separatur; et est dolor bonus, quem misericors Dominus suum dolorem esse fatetur. Dolorem bonum honus prælatus habet, quando pro suis et subditorum peccatis et excessibus Deo assidue supplicando gemit et dolet. Dolorem bonum habet, quando affligitur et contristatur quod mortalitatis hujus vinculis irretitus tandiu a Domino peregrinatur. Sic, sic plangendo seipsum coram Domino fit principium doloris Dei, ad dolorem pœnitentiæ et satisfactionis, atque ad desiderium vitæ perennis verbo et exemplo subditos suos humiliter excitando. Talis prælatorum atque subditorum dolor, dolor **731** Dei B Patris jure dicitur, quia talem dolorem ipse approbat, quia dolorem suorum suum dolorem deputat. Ait ergo, *tu primogenitus meus*, *tu fortitudo mea et principium doloris mei*. Ac si dicat: Tu merito teipsum et subditos secundum voluntatem meam regere, tu imbecilles meos sustentare, tu dolorem meum, dolorem, inquam, mihi placitum, in cordibus meorum excitare debes, quia *prior in donis*, *major es in imperio*. *Prior in donis* es, quia majori prudentiæ et sapientiæ, majori intellectus ac cæterarum charismate virtutum præ cæteris te donavi. *Major in imperio*, quia aliis te hominibus Dominum, magistrum atque doctorem præfeci.

Sed et tu donis meis ex parte respondisti. *Esfusus enim es, sicut aqua*. Per aquam designatur prædicationis et spiritualis doctrinæ gratia, sicut abunde in Evangelio Dominus testatur, cum dicit: *Qui biberit aquam, quam ego do, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam* (Joan. iv, 14). Sicut enim aqua exstinguit, lavat, reficit; ita prædicationis bonorum lavat corda subditorum, eliciens ex abyssu cordis aquam compunctionis, per quam fit emundatio peccatorum, exstinguit sitis ardorem, reficit, imo suscitatur esuriem et sitim cœlestium gaudiorum.

Ad hanc gratiam dum bonus prælatus pervenerit, in quanta se humilitate custodire debeat sequenti verbo apte insinuat, cum dicitur: *Ne crescas*. Est quoddam crescere bonum, et est quoddam crescere malum. Bene quidem crescit, qui in virtutibus augetur; male crescit, qui ex virtutum augmento in tumorem mentis elevatur: **732** Ergo *ne crescas*, inquit, hoc est non in altitudinem cordis, non superbiam, vel grossitudinem mentis elevatus, attribuendo tibi quod meum est, mihi appareas ingratus. A me enim accepisti quidquid habes; ego sum, qui dedi, ego, cum voluero, quæ mea sunt auferre potero: *Miserteor enim cui voluero, et clemens ero in quem mihi placuerit* (Exod. xxxiii, 19). Quanto ergo ex munere meo sublimior es, tanto humilior coram oculis tuis, totum quod habes soli mihi ascribere debes.

Ascendisti enim cubile patris tui. Per *cubile pa-*

tris innocentes atque castas, mundas et immaculatas subditorum animas possumus intelligere, quæ convenienter *cubile Patris Dei* nominari possunt, quia ei, quem nec ipsi cœli capiunt, jucundum et desiderabilem requiem in semetipsis faciunt. *Cubile*, inquit, *Patris tui ascendisti*, quia potestatem et dominium super corpora et animas humilium meorum in loco et vice mea accepisti. Ergo si ex tanto meo dono intrinsecus creveris, hoc est, si in vera humilitate te non custodieris, *maculasti stratum meum*. *Stratum Dei* cor significat boni cujusque prælati. Quod cum semper Deo in humilitate substerni debeat, male quodammodo *maculatur*, quando noxio superbiæ et elationis pulvere respersitur et fœdatur.

Sed quia per Ruben primogenitum Jacob, ordinem, vitam et conversationem prælatorum congrue intelligenda diximus, nunc etiam videndum est quomodo in novissimo ejusdem filio, qui est Benjamin, perfectorum ordinem subditorum notare valeamus.

CAPUT II.

De Benedictione Benjamin.

Benjamin, inquit, *lupus rapax, mane comedit prædam, et vespere dividet spolia* (Gen. xlii). Benjamin filius dexteræ interpretatur. Quotquot ergo filii dexteræ Dei fieri et esse desiderant, necesse est ut lupi naturam imitari studeant. Proprium est lupo semper aliena rapere, ad devorandum aliena semper anhelare. Sic profecto homo salvandus, inter filios dexteræ Dei connumerandus semper aliena desiderare, hoc est illis quæ sua non sunt, esurientem animam suam jugiter studeat satiari. Per ea quæ non nostra, sed aliena quodammodo a nobis sunt, spiritalia et cœlestia quæque convenienter **733** intelligi possunt. Homo enim cum terrenus et carnalis sit, quidquid de terra et de carne est suum quodammodo dicere poterit; suum autem non est quidquid de spiritalibus, seu cœlestibus cogitari, vel desiderari potest. *Benjamin ergo quasi lupus rapax* fit, quando bonus subditus toto cordis desiderio illa, non sua, cœlestia scilicet et spiritalia, desiderare incipit. Dicitur enim *rapax* quasi ad rapiendum audax; audax autem est qui audent audenda et non audenda. Ex desiderio cœlestium et spiritalium bonorum salubris et laudabilis quædam audacia homini intrinsecus nascitur, quia ex ipsa quam in Dominum habet confidentia, ea quæ sunt super se, cœlestis videlicet dulcedinis gratiam, quæ solis electis et dilectis filiis Dei reservatur, violenta quadam quotidiani laboris constantia rapere, id est apud Deum obtinere nititur. Hæc bona audacia, hæc non vituperanda rapina quod Deo nequaquam displiceat, sequentium ordo verborum mystice insinuat:

Mane, inquit, comedit prædam, et vespere dividet spolia. Per *mane* superna illustratio sive cognitio Dei, per *vespere* cognitio sui convenienter accipitur, quia, dum supernæ visitationis gratia intrinsecus homo illuminatus fuerit, hoc est dulce et desidera-

bile quoddam mane, cujus fulgore ad optatam Dei cognitionem proficit. In hoc lucifluo mane *prædam comedit*, quando diu cupita cælestis gratia dulcedinis recreari intrinsecus meruerit. Post illud mane optabile sequitur *vespere*, quando recte et perfecte, humiliter et subtiliter seipsum incipit recognoscere. In hoc *vespere*, in illa, inquam, perfecta sui cognitione, *spolia dividit*, quando universa corporis sui membra, quæ subtracta Deo diaboli subdiderat dominio, vertere in obsequium Christi laborat, quando nec videre oculis, nec audire auribus, nec operari manibus quidquam quærit, nisi quod ad laudem et honorem nominis Dei pertinere credit.

734 CAPUT III.

De benedictione Simeon et Levi, fratrum.

Sed quia ordo prælatorum et subditorum, per *Ruben* et *Benjamin* expressus, ex pœnitentibus et innocentibus, ex activis et contemplativis subsistit, in reliquis decem filiis Jacob, quos medios inter *Ruben* et *Benjamin* intactos reliquimus, duas vitas spirituales non incongrue accipimus. In *Simeone*, *Levi* et *Juda*, *Zabulon* atque *Issachar* activos; per *Dan*, *Gad*, *Aser*, *Nephthali* atque *Joseph* contemplativos. Et bene vita activa per *Simeonem*, *Levi*, *Judam*, *Zabulon* et *Issachar* designatur; *Simeon* enim *exauditio*, *Levi additus*, *Judas confitens*, *Zabulon habitaculum fortitudinis*, *Issachar* est *merces* interpretatus. Vita autem activa, quia difficilis est et laboriosa, recte in *Simeone* pœnitentes, in *Levi* convertentes, in *Juda* confitentes, in *Zabulon* contra diabolum et vitia pugnantem, in *Issachar* intelligendi sunt Deo digne satisfaciens. Et digne quidem homo perfecte pœnitens et *Simeon*, et *Levi* appellari poterit, quando digna pro peccatis ductus pœnitentia, a Domino exauditur, additusque congregationi justorum capiti suo Christo sanctis operibus, justis desideriiis unitur. De hoc tali homine recte dicitur :

Simeon et Levi fratres, vasa iniquitatis bellantia (*Gen. xl. ix*). Prævidit in filiis suis patriarcha beatus, Spiritu sancto illuminatus, quod veri Jacob filii, omnes scilicet ad æternam vitam prædestinati, etsi per quotidiana peccatorum incrementa *vasa iniquitatis* fuerant, per pœnitentiam et conversionem revertentes ad Dominum. *vasa* contra eundem iniquitatem fortiter *bellantia* esse debeant. Et juste quidem *Simeon* et *Levi*, pœnitentes scilicet et convertentes *fratres* appellantur, quia nec pœnitentia sine conversione, nec conversio sine pœnitentia sufficere ad salutem potest. Quæ tamen pœnitentia, et conversio placere omnipotenti Deo non poterit, si discretionis **735** bono ornata non fuerit. Unde apte mox subjungitur :

In consilio eorum non veniat anima mea, et in cætu illorum non sit gloria mea, quia in furore suo occiderunt virum et voluntate sua suffoderunt murum. Moris est quorundam pœnitentium, ad spiritalem militiam transeuntium, indiscreto labore semetipsos in ipso conversionis suæ primordio prosternere. Sed quia talem illorum fervorem Omnipotens non ap-

probat, recte dicitur, *in consilio eorum anima mea non veniat*. Ac si dicat : *Consilio eorum anima mea non condelectatur*, quia ex indiscreta et minus provida carnis afflictione, qua mihi et sibi inutiles efficiuntur, cor meum nullo modo lætatur. Et quia quidquid sine consilio Dei et prælatorum locum Dei tenentium homo indiscrete incipit, etiam non Deo, sed propriis plerumque viribus attribuit, consequenter Dominus subjungit :

Et in cætu eorum non sit gloria mea, quasi dicat : *In cætu*, hoc est, in multitudine laborum eorum *gloria mea* non erit, quia in his quæ sine discretionis moderamine agunt, non meam, sed propriam laudem et gloriam quærunt. In talibus non gloriabor, quia in furore suo occiderunt virum, et in voluntate sua suffoderunt murum. In viro fortitudo et robor corporis; in muro intelligi valet duritia cordis. *Virum in furore suo occidunt*, qui ex indiscreto fervore per immoderatam carnis macerationem seipsos affligunt. *Murum in voluntate sua suffodiunt*, quando emollita per voluntarios labores cordis duritia, tandem ad aliquam mentis illuminationem et tranquillitatem perveniunt.

Sed maledictus furor eorum, quia pertinax, et indignatio eorum, quia dura. Fervor ille pœnitentium et convertentium, quo in primordio conversionis vires corporis injustis laboribus interficientes in semetipsis effeminati, et ad nullum bonæ operationis studium postmodum idonei efficiuntur, recte *furor maledictus* dici valet, quia, cum *perstinax* sit, hoc est quia sine obedientia Dei **736** et magistrorum fit, benedictione Dei caret. Quorum etiam *indignatio dura*, id est inflexibilis jure dicitur, quando ab inconsulto rigore nullo magistrorum revocari possunt præcepto vel admonitione.

Sed nunquid hi qui salvandi sunt, tam pertinaci furore, tam dura sui indignatione peribunt? Nequaquam. *Dividam eos*, ait Dominus, *in Jacob, et dispergam eos in Israel*. Per *Jacob*, qui supplantator interpretatur, vitiorum supplantatio et laudabilis vitæ activæ operatio satis congrue designatur. Per *Israel* autem, qui *vir videns Deum* dicitur, cordis contemplatio, et bona vitæ contemplativæ operatio non inconvenienter exprimitur. In *Jacob* Deus omnipotens hominem *dividit*, quando sua eum pietate intrinsecus docet quomodo, vitii virtutum successibus supplantatis, a bonis actibus, quos in activa vita operatus est, noxia et inutilia separare et abjicere debeat. Hæc salubris divisio tunc in homine fit, quando id quod operatur, provida discretionem, discreta cautionem in Deo, et propter Deum operari conatur. Post laudabilem hanc divisionem *dispergitur in Israel*, id est in mentis contemplationem.

Et notandum quod dicitur, *dispergam*. Quod *dispergitur* in minutas divisum particulas paulatim deficit et ad nihilum redigitur. Sic homo, cum ad dulcem mentis contemplationem Deo miserante pervenerit, quidquid corpori ex minus discretis actibus, quidquid cordi ex iniquis cogitationibus, sive alle-

etibus usque tunc insedissem noverit, radiis superni splendoris illustratus, per adjuvantem et cooperantem Dei gratiam minutatim a se dispergit et abjicit. Qui etiam nobile nomen *Judæ* convenienter sortitur, quando in activa et contemplativa vita aliquantulum exercitatus, ad humilem, veram et perfectam confessionem convertitur et post veram peccatorum confessionem, dulcissimam, quæ subjungitur, a Deo Patre consequitur benedictionem.

737 CAPUT IV.

De benedictione Judæ.

Juda, te laudabunt fratres tui (Gen. XLIX). Quem, rogo, fratres, isti convenientius quam angelicos cælestis militiæ exercitus expriment, qui *Judæ*, homini scilicet vere et humiliter confitenti, etiam in ipsa confessionis suæ hora præsto sunt, suscipientesque veram humilitatem pœnitentis, humilem pœnitentiam confitentis, cum, ut fratrem dilecti Patris filium electum, non modicis laudibus coram oculis summæ Majestatis attollunt? Spiritalis enim profectus hominis, adhuc in terra peregrinantis, gaudium et lætitiâ in cœlis parit virtutibus angelicis. *Juda*, inquit Dominus, *te laudabunt fratres tui*. Ac si dicat: Quia te vere coram me humiliasti, laudari a fratribus tuis, spiritibus angelicis digne promeruisti. Cum enim parvulus esses in oculis tuis, caput te constitui in tribus Israel. Et quid mirum, si sanctos angelos *fratres* hominum electorum dicimus, quorum se fratrem ipse angelorum Creator et Dominus nominare dignatus est, dicens per Prophetam: *Narrabo nomen tuum fratribus meis, in medio Ecclesiæ laudabo te* (Psal. XXI, 23). Et rursum post resurrectionem suam: *Ite*, inquit, *nuntiate fratribus meis* (Matth. XXVIII, 10). Et ipsi confessores confessionem confitentis in loco et vice Dei suscipientes *fratres ejus* nominantur, qui mirificam omnipotentis Dei misericordiam in ipso et pro ipso laudantes, profectus ejus per omnia congratulantur. Quicumque autem tantis angelorum hominumque vitæ ejus perfectionem cernentium laudibus attolli coram Deo meruerit, huic pius et misericors Dominus verbis sequentibus innuit quam provido circumspectionis oculo seipsum custodire debeat, ne laude aut vana gloria donum Dei in eo deperat.

Manus, inquit, tua in cervicibus inimicorum tuorum, et adorabunt te filii patris tui. Potest per *manum* intelligi bona operatio, in *cervicibus inimicorum*, occulta malignorum spirituum, elationem mentis latenter suggerentium, tentatio. Per *cervices* enim superbia exprimitur, sicut in psalmo per Prophetam dicitur: *Dominus justus concidit cervices peccatorum* (Psal. CXXVIII, 14). Spiritus apostatici, saluti hominum semper invidi, quanto spiritalem quemcumque in Deo proficere conspiciunt, tanto importunius contra eum insurgunt; et dum exterioribus non valent actibus, elatis cogitationibus in occulto cordis supplantare eum satagunt. Ergo *manus tua*, dicit Dominus, *in cervicibus inimicorum tuorum*; ac si dicat: Cum bene et laudabiliter ope-

ratus fueris, ne in secreto cordis extollaris, semper te in humilitate custodire memineris. Hoc si feceris, *adorabunt te filii patris tui*. Potest hoc in loco per *patrem* aut *diabolus*, aut præsens iste mundus intelligi; per *filios* vero opera mundi, quæ sunt opera peccati. De hoc patre dictum est Abrahamæ: *Ext de terra, et de cognatione tua, et de domo patris tui* (Gen. XII, 1). Et iterum per Prophetam quamlibet beatam animam Dominus admonet, dicens: *Obliviscere populum tuum et domum patris tui* (Psal. XLIV, 11). Et bene dicit, *patris tui*. Erasmus enim aliquando filii diaboli, eramus et filii sæculi. Filii diaboli fuimus per primi hominis culpam, regenerati vero per baptismum facti sumus filii Dei per gratiam. Post hæc etiam ex propriæ voluntatis deliberatione filii sæculi fuimus, quando plus sæcularibus, quam cælestibus desideriis succubimus. Omnis autem a sæculi vanitate conversus, et per veram pœnitentiam et confessionem perfecte ad Deum reversus, si in vera humilitate se custodierit, a *filii patris sui adorabitur*, quia, accepta per Dei misericordiam peccatorum indulgentia, ab operibus mortuis, ex diabolica suggestione et amore sæculi contractis misericorditer emundabitur. Et bene dicitur, *adorabunt te filii patris tui*, quia sicut ille qui vult aliquem adorare solo prosternitur, sic omnis iniquitas ab anima vere confitentis, et post confessionem in humilitate persistentis, Deo eum emundante intrinsecus, cadit et dilabitur. Sed verus noster Jacob post nobile pietatis consilium atque consolationem, discendæ humilitatis exemplum proponit, cum continuo subjungit et dicit:

Catulus leonis Juda. Leo in natura sua fortissimus est bestiarum. Dormit etiam, ut legimus, apertis oculis, et cum rugitum emisit, ad vocem ejus reliqua bestiarum multitudo contremiscit. Et congrue quidem per leonem, bonum quemlibet et **739** justum accipere possumus magistrum atque doctorem, qui fortissimus esse debet in sancta operatione, fortissimus in vitiorum atque carnalium desideriorum compressione. Dormit etiam apertis oculis, quando a tumultibus sæculi ita sibi studet vacare, quod tamen spiritualibus atque corporalibus subditorum necessitatibus non negligit invigilare. Hic talis cum rugitum prædicationis emisit, omnes bestias, hoc est omnes homines, qui bestialiter aliquando se vixisse recognoscunt, audientes perennis vitæ gaudia, perpetuæ damnationis pericula, ad vocem ejus tremore salubri contremiscere incipiunt. Vult ergo Deus omnipotens ut omnis qui filius ejus esse desiderat, semper in humilitate subesse studeat. Ait ergo *catulus leonis Juda*; quasi dicat: Esto *catulus leonis*, esto, inquam, humilis subditus ejus quem tibi præfeci magistri atque doctoris. Esto fortitudinis ejus imitator, esto providus doctrinæ illius sectator. Memor esto quare veneris, et quo tandem pertingere disposueris.

Ad prædam, fili mi, ascendisti. De convalle hujus mundi ad celsitudinem sanctæ hujus conversionis

ascendisti, ut illud quod tuum non est, præderis, hoc est et spiritali dulcedine cœlestiumque virtutum charismate infundi merearis. *Ascendisti* nihilominus ad faciendam prædam diabolo, ut cujus voluntariū te servum aliquando fuisse recognoscis, ab ejus te potestate et dominio rapias, saucteque, juste ac sobrie vivendo, mihi Creatori atque liberatori tuo corpore simul et anima temetipsum restituas.

Sed ex præcedentis et subsequentis gratiæ meæ auxilio nequaquam fraudatus es a desiderio tuo. *Requiescens enim accubuisti ut leo et quasi læna.* *Requiescens* a malis, *accubuisti* in bonis, ad exemplum *leonis*, id est, boni prælati, boni, quem tibi dedi, doctoris; et *læna*, sanctæ videlicet hujus quæ te suscepit congregationis. Et beatus homo, qui requiescendo a peccatis, accumbendo in bonis, laudari a Domino meretur! Nam quanta ei adhuc gratia succedat, sequens nobis littera mystice insinuat. Sequitur enim:

Quis suscitabit eum? Ac si dicat: Solus ille cui soli convenit nomen istud *quis*, cujus nomen nemo scit, a morte peccatorum, a morte animæ in præsentem eum *resuscitat*, ut post mortem carnis corpore simul et anima resuscitatum æternæ salutis restituat. Hic profecto placere Deo in **740** vita sua poterit, sicut sequens litteræ textus continuo subjungit:

Non auferetur, inquit, sceptrum de Juda, et dux de femoribus ejus, donec veniat qui mittendus est. In *sceptro*, quod soli reges solent prætere, virgam illam regiam, qua homo ille qui vere a morte animæ ad vitam resuscitatus est, seipsum regit in bonis, percutit a malis, convenienter possumus intelligere. In *duce vero femorum ejus*, sensum et intellectum cordis, non injuste intelligendum credimus. Notandum autem quod dicitur, *de femoribus*. Est profecto quasi unum femur cordis, alterum vero femur corporis. Habet homo in femore carnis bona opera, quibus se ad Deum sublevat; habet in femore cordis intellectum, per quem ex angustiis hujus mortalitatis ad Deum, et spatiosam cœlestis patriæ libertatem jugiter transvolat. Binis femoribus istis tandiu homo beatus sustentari debet, *quoadusque veniat, qui mittendus est*, donec **D** dulcis ille amor Dei, quod est Spiritus sanctus, qui desursum mittitur in corda hominum, mirificæ visitationis suæ fulgore tenebras mentis excutiat, seque per ingenitam sibi æternæ suavitatis gratiam cordi desideranti desiderabiliter infundat. *Et ipse erit exspectatio gentium.* In ipso enim et per ipsum fit remissio omnium peccatorum. Ipse cum venerit, invisibili igne amoris sui cor hominis ad majorem spiritalis constantiam fervoris accendit. Unde apte mox subinfertur:

Ligans ad vineam pullum suum et ad vitem, o fili mi, asinam suam. Potest designari per *pullum* parvus et humilis spiritus hominis; per *vineam*, spiritalis habitatio conversationis. *Ligat* Spiritus san-

ctus *ad vineam pullum suum*, quando spiritum hominis parvum per humilitatem factum, amoris sui dulcedine ita in spiritali conversatione stabiliendo confirmat, ut si quid ei ex austeritate vitæ spiritalis arduum vel difficile usque tunc videatur, si quid ambiguitatis vel inconstantiae adhuc in animo patiebatur, totum dispereat, et amara ut dulcia, quantum in homine est, amplecti et diligere propter Deum incipiat. *Ligat etiam ad vitem asinam suam*, quando corpus, quod per *asinam* accipitur, omnesque sensus corporis ad servitutem, laudem et honorem Domini nostri Jesu Christi flectere nititur. Ipse est enim vitis illa, de qua æternæ suavitatis vinum pullulat, sicut ipse de seipso testatur in Evangelio: **741** *Ego sum vitis vera, et Pater meus agricola est* (Joan. xv, 1). Omnis igitur qui viti huic ita inseritur, quod totis sensibus, totis exteriorum membrorum compagibus in servitio, laude et honore Dei frequenter occupari gaudet, ex dulcissima voce Domini, invisibiliter sibi loquentis, audire meretur intrinsecus: *O fili mi!* Est enim filius Dei, quia paterna dulcedine jugiter ab eo meretur inebriari. Unde sequitur:

Lavabit in vino stolam suam, et in sanguine vœ pallium suum. In *vino* copiosa gratia Spiritus sancti; in *stola* anima humilitate cæterisque virtutibus ornata non indigne valet intelligi. In *vino stola lavatur*, quando anima humilis in compunctione, quæ de invisibili æternæ dulcedinis fonte procedit, mundata et purificata, funditis mori peccatis atque vitiis conatur, ut Christo Sponso suo cœlesti investiri mereatur. *Lavat etiam in sanguine vœ pallium suum*, quando in conformitate passionis Christi corpus suum, quod *pallium* significat, ex vetustate peccatorum quotidie abluit et innovat. Sed, quia quanto homo in virtutibus et virtuosis actibus exteriorius convalescit, tanto ei sensus et intellectus spiritalis intrinsecus accrescit, recte subinfertur:

Pulchriores sunt oculi ejus vino, et dentes ejus lacte candidiores. Significatur hic per vinum sive legis austeritas, sive præsentis sæculi jucunditas; per *oculos*, intellectus; per *dentes*, spirituales sensus. Cum enim austeritatem legis spiritaliter intelligere incipit, et a lacte litteræ ad eliciendam latentem spiritalis gratiæ dulcedinem sensus suos spiritaliter converterit, bene *oculi ejus vino pulchriores* probantur, quia spiritalis ille intellectus, qui tunc ex sacra Scriptura occurrit, omni sæculari jucunditate pulchrior, purior et jucundior merito dici poterit. Habet etiam *dentes lacte candidiores*, quando confortatus sensu spiritali, lacte simplicis litteræ remoto, non solum leviora, sed et fortiora sacre Scripturæ secreta fortibus assidue meditationis dentibus comminuere atque confringere incipit.

742 CAPUT V.

De benedictione Zabulon.

Post Judam Zabulon, qui interpretatur *habitaculum fortitudinis*, congruo ordine subjungitur, quia

confiteri peccata non sufficit, si post confessionem A et subvehit. Sic, sic *Issachar*, homo videlicet, qui forti quadam pugna resistere peccatis et hostibus desierit. Ait ergo :

Zabulon in littore maris habitabit, et in statione navium pertingens usque ad Sidonem (Gen. LIX). In littore maris non incongrue accipimus stabilitatem cordis amaricati per pœnitentiam. Et bene pugnantibus contra diabolum in littore maris habitare dicuntur, quia per stabilem pœnitentis amaritudinem cordis dæmones expugnantur, vitia exterminantur. Ea propter, qui in fortissimo pugnae hujus congressu superior hosti suo inveniri desiderat, ad stationem navium confugere non differat. *Statio* portus est in quo post emensos periculosos aquarum fluctus naves statuuntur. Et bene per hanc stationem pacatissimus æternæ quietis portus figuratur, in quo, post finitos præsentis vitæ labores et miserias, multitudo electorum collocatur. Ad hanc autem stationem nullus pertingere poterit, qui extra naves manu Altissimi ad salutem hominum fabricatas repertus fuerit. Navium nomine, quarum vehiculo procellosa aquarum pericula declinantur, diversi ordines in sancta Ecclesia possunt intelligi, qui ad salutem sufficiunt, qui hominem de profundissima vitorum gurgite sublevatum æternæ salvationis portui restitunt. Est et alia, in hac vita statio navium, stabilis videlicet amor Dei et amor proximorum, quo cum homo in sancta conversatione stabilitus fuerit, recte *Zabulon* habitare, id est requiescere in statione navium dici poterit. Nam si cor vero Dei et proximi amore intrinsecus ignescit, et si sunt exterius quæ impetunt, in vera tamen requie est, quia, licet nondum in re, in spe tamen, quasi in portu perpetuæ salutis constitutus, feliciter cum Domino requiescit. *Littus* enim retrahit eum, ne malum admittat; *statio* custodit eum, ut bonum facere gaudeat. Unde mox subinfertur :

Pertingens usque ad Sidonem. Sidon inutilis venatio dicitur. *Usque ad Sidonem* pertingit, qui totum quod inutile et minus laudabile in corpore aut in anima sua invenerit, quasi subtili quadam venatione, ut ad nihilum redigat, sollicitè insequitur.

743 CAPUT VI.

De benedictione *Issachar*.

Post hujusmodi venationem *Zabulon*, *Issachar* D efficitur, quando quidquid laboris aut difficultatis est, libenter propter Deum amplectitur. Sequitur ergo :

Issachar, asinus fortis accubans inter terminos, vidit requiem, quod esset bona, et terram, quod optima, et suppositi humerum suum ad portandum, factusque est tributis serviens (Gen. XLIX). In *Issachar*, qui interpretatur est merces, sicut longe superius diximus, Deo digne pro peccatis satisfacientes accipere possumus. Verum, qui sic satisfacere pro præteritis excessibus quærit, ut omnipotenti Deo satisfactio ejus placeat, necesse est, ut *asinus fortis* esse studeat. *Asinus* quidem oneriferum animal est, totumque quod sibi impositum fuerit patienter tolerat

et subvehit. Sic, sic *Issachar*, homo videlicet, qui pii laboris mercede recompensare Deo satagit, quæ inique videndo subripuit, animal oneriferum esse debet, et ad sustinenda quæcunque aut ex propriae carnis fragilitate, aut ex antiqui hostis malitia, aut etiam a simul commanentibus occurrunt, humilem, fortem se præsentet atque mansuetum. Sit *fortis* in corpore ad tolerantiam, sit *fortis* in corde ad patientiam. Unde autem ad tantam fortitudinem proficere valeat, sequentium ordo verborum mystice insinuat :

Accubans, inquit, inter terminos. Et notandum quod quasi duos hic terminos ponit. In termino uno intelligi potest æterna vita, quam exspectamus; in termino altero æterna mors, quam effugere desideramus. *Accubare* autem est in humilitate cordis quiescere. Cum enim ex una parte perennis vitæ jucunditatem considerat, et ex altera parte æternæ mortis pericula et miserias subtiliter pensando enumerat, sit quodammodo 744 asinus fortis *accubans inter terminos*; quia, dum ex respectu æternæ felicitatis, et ex metu æternæ damnationis ad tolerantiam in corpore, ad patientiam in corde animatus fuerit, per veram humilitatem ad veram cordis tranquillitatem feliciter proficit :

Sed unde hoc? *Vidit* enim, sicut sequitur, quod esset bona, et terram, quod optima, et suppositi humerum suum ad portandum. *Vidit* namque quam salutiferum, quam suave sit et jucundum in præsentia vita in vera humilitate quiescere. Vera enim humilitas vera cordis atque corporis est tranquillitas. Quæ esse bona merito perhibetur, quia per eam ad terram, quæ optima est, terram scilicet viventium tandem pertingere promeretur; quæ bona quidem in spe, optima autem erit in æterna remuneratione, testante Psalmista, qui ait : *Credo videre bona Domini in terra viventium (Psal. xxvi, 15).* Amore igitur et desiderio optimæ hujus terræ supponit humerum suum ad portandum, quando se infra se fortiter constringit, humerumque cordis, sicut præmisimus, ad patientiam, humerum corporis ad tolerantiam devote accingit.

Factusque est tributis serviens. *Tributis* quidem servit, quando de carne carnis laborem, de corde cordis dolorem devote solvere non refugit. Ita namque tributa perfecte solvebat David propheta, cum dicebat : *Quia tu solus laborem et dolorem consideras (Psal. x, 14).* Hæc sane tributa jugiter Deo solvere debemus, ut et corpore, quantum possumus, ei omni tempore serviamus, et corde ad desiderium celestium bonorum semper recurrere studeamus. Et hæc est vita activa per Simeonem, Levi, Judam, *Zabulon* et *Issachar* non inconvenienter expressa, quæ sic activo labore exercetur, quod contemplativa tamen dulcedine non privatur.

CAPUT VII.

De benedictione *Dan*.

Post emensos activæ vitæ labores vita contemplativa sequitur. Quæ per reliquos quinque fratres,

Dan scilicet, *Gad* et *Aser*, *Nephtalim* et *Joseph* non A injuste exprimitur; quæ sic speculativæ dulcedinis refulget splendore, quod tamen activo non caret labore. Neutra enim vita perfecte aut utiliter exerceri potest sine altera, unde apte subjungitur :

Dan judicabit populum suum, sicut et alia tribus in *Israel* (*Gen. xliix*). *Dan*, qui interpretatur *judicium*, hominem spiritalem **745** significat, qui consideratione et delectatione cœlestis patriæ ab infimis et terrenis actibus, quantum homini possibile est, semetipsum suspendens, non solum facta et dicta, sed et minutissimas quasque cogitationes suas, quæ quasi *populus* ejus sunt, sollicitè pensat atque judicat, juxta quod Scriptura dicit : *Spiritualis* *dijudicat omnia, ipse autem a nemine judicatur* (*I Cor. ii, 15*). Sed quia necessarium est, ut in activa et contemplativa vita prudenter sibi metipsum provideat, sequens patriarchæ *Jacob* benedictio sive prophetia mystice insinuat. *Fiat*, inquit, *Dan coluber in via, cerastes in semita, mordens unguulas equi, ut cadat ascensor ejus retro. Coluber*, qui et serpens, hoc ex natura habet, quod tanta lenitate graditur, ut plerumque prius videndum se præbeat quam in ambulando sentiri valeat. *Cerastes* autem *cornutus serpens* dicitur, qui in regionibus istis minime invenitur. Designatur per serpentem prudentia, sicut aliunde in Evangelio ipsa æterni Patris testatur Sapiencia : *Estote, inquit, prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbæ* (*Matth. x, 16*). In cerastis vero cornibus potentiam accipere possumus. Necessarium quidem est homini spiritali, ut serpentem in via imitetur, hoc est ut omnia, quæ in activa vita, quæ per *viam* accipitur, agenda sunt, non subita, vel importuna quadam incursione, sed placita, prudenti atque provida mentis deliberatione agere conetur. Sit etiam *cerastes in semita*, potens videlicet et prudens in contemplativa vita. Sit prudens in oratione, potens in mentis contemplatione. Prudens quidem est qui supervenientes tempore orationis inutiles cogitationum phantasias a conspectu cordis prudenti cœlestis manu desiderii abigere potest, et quid vel qualiter orandum sit prudenter discernere didicit. Per prudentem hanc orationem ad potentem mentis sublevarum contemplationem, ubi ad contemplanda multa prius incognita tam potens efficitur, quod, despectis transeuntibus, ad requirenda et desideranda sola quæ **746** permanent suaviter succenditur. Sicque factis efficaciter implere poterit quod sequitur :

Mordens unguulas equi, ut cadat ascensor ejus retro. Potest caro nostra, cui sedet spiritus noster, per *equum* designari; per *ungulam* autem *equi*, quæ quasi mortua quædam caro est, quidquid mortui operis in carne inveniri potest. *Ungulam equi mordere* dicitur qui quidquid mortui obnoxium carni suæ insidere deprehenderit, duris pœnitentiæ morsibus contere et abjicere nititur, ut hostis antiquus, qui per *ascensorem equi* intelligitur, *retro cadat*, nullumque in eo sessionis locum invenire valeat.

Notandum autem quare dicat, *ut cadat retro*. Quod retro hominem est, minime ab eo videri potest. Et ascensorem quidem retro cadere facit qui incensorem omnium malorum diabolum, cum ad ascendendum carnem suam per peccati suggestionem illecebrosam præparatum intelligit, immissionibus non acquiescendo, sed prædicto modo *ungulam equi mordendo*, forti præcipitio illis conterit : *retro*, hoc est antequam peccata ejus in faciem veniant, id est antequam cognosci a Deo vel hominibus incipiant, antequam Deo, qui secreta cordis rimatur, consensus innotescat, vel infamis actio auribus hominum increbrescat. Tandem hoste in hunc modum colliso fiducialiter proclamet et dicat Domino :

Salutare tuum expectabo, Domine. Quasi dicat : Quia respectu æternæ tuæ visionis cunctis hujus mundi gaudiis extraneus appareo, quia ad te solum, qui solus mihi ad omnia sufficis, corde et animo suspensus anhelō, *salutare tuum* desiderando *expecto*, expectando desidero; non solum autem, Domine, illud *tuum salutare* quod ad æternam vitam electis tuis in præmium reservatur, sed et hoc quod in hac vita per visitantem tuæ inspirationis gratiam in benedictionibus dulcedinis tuæ diligentibus te quotidie præparatur.

747 CAPUT VIII.

De benedictione Gad.

Sea quia quanto altius ad contemplanda superna supra se homo per desiderium elevatur, tanto subtilioribus tentationum aculeis intrinsecus ab hoste impugnatur, convenienti quodam ordine patriarcha, sanctus Spiritu sancto repletus, subintulit dicens :

Gad accinctus præliabitur ante eum, et ipse accingetur retrorsum (*Gen. xliix*). Nomine *Gad*, qui *tentatio* sive *latrunculus* interpretatur, latens et occulta tentatio, per quam hostis malignus etiam perfectissimos quosque prosternere tentat, non incongrue figuratur. Latens tentatio est, quæ intrinsecus ita fit, quod etiam ipse qui patitur, discernere eam, vel dignoscere non valet. Quæ dum se cordi hominis leniter atque latenter infundit, ipsam etiam mentem, quæ in sublimi stare videbatur, subita quadam perturbatione concutit atque confundit, ita duntaxat, ut, quasi in quodam anxietatis nubilo posita, quid patiat nesciat, bonum malum, malum bonum reputans, ad omnia quæ dulcia prius et desiderabilia videbantur tristis et amara esse incipiat. Contra hujusmodi pestem tentationis, quæ maxime spiritales impugnat, virili mentis fortitudine semetipsum homo accingat, semperque ad sinum internæ **748** retractationis recurrens, assiduæque orationis clypeo sollicitè se præmunens nihil incidere animo suo patiat, per quod oculus mentis ab internæ lucis charitate reverberet. Hoc modo dum ad præliandum prælium Domini accinctus fuerit, consequenter de eo dici poterit :

Gad accinctus præliabitur ante eum, quia pugnam et conflictum ejus altissimus scrutator cordium in-

spicit et approbat, et eum non solum secum vincere A dat, sed et Vincentem hic et in futuro misericorditer remunerat, sicut sequentibus verbis mystice demonstratur, quibus dicitur :

Et ipse accingetur retrorsum. Quid est *retrorsum accingi*? Quid in verbis istis datur intelligi, nisi quod hominem illum, qui sollicita cordis custodia se, quantum valet, a noxiis cogitationibus intrinsecus stringit, a noxia etiam actione *retrorsum*, id est in corpore misericorditer Deus omnipotens custodiendo *accingit*? Taliter autem accinctus sive expeditus, quanto a terrenis per cœlestis desiderii amorem suspenditur, tanto uberiori supernæ dulcedinis sapore recreari intrinsecus meretur, juxta quod subjecta benedictio sive prophetia mystice significare videtur.

749 CAPUT IX.

De benedictione Aser et Nephthali.

Aser, inquit, *pinguis panis ejus, et præbebit delicias regibus* (Gen. XLIX). *Aser beatus* interpretatur, per quem unus idemque homo, qui et *Dan* districte seipsum judicando, et *Gad* tentationibus suis fortiter resistendo nominari meruit, recte designatur. Quæ autem vel qualis beatitudo ejus sit, manifestius demonstratur, cum dicitur, *pinguis panis ejus*. Potest per *panem* intelligi cœlestis refectio, quod est assidua cordis compunctio; in pinguedine panis, abundantia compunctionis, de cœlesti dulcedine procedentis. Hujus pinguedine panis saturari cupiebat propheta David, cum dicebat: *Sicut adipe et pinguedine repletur anima mea, et labia exsultationis laudabit os meum* (Psal. LXII, 6). Merito igitur *pinguis panis ejus* dicitur, qui cœlestis hujus refectiois dulcedine frequenter in seipso reficitur; qui etiam si necessitas poposcerit, suaviter et utiliter reficere alios poterit. Unde convenienter continuo subinfertur:

Et præbebit delicias regibus. *Reges* in Scripturis sanctis nominantur qui, sceptrum justitiæ manibus cordis præferentes, nihil in semetipsis incorrectum relinquunt, sed mores, locutiones, actus suos atque cogitationes secundum voluntatem Dei regere et ordinare norunt. Talibus profecto regibus cœlestis doctrinæ administratio quasi dulcis et copiosa quædam deliciarum est præparatio. Illi autem, qui non sunt *reges*, qui hujus potestatis regimine carent, verùm Dei non pro deliciis, non pro dulcedine, sed pro amaritudine habent. Recte autem dicitur, *Aser pinguis panis ejus, et præbebit delicias regibus*, quia adipe et pinguedine internæ dulcedinis in se ipso repletus ad laudandum labio [*cod. labia*] exsultationis, ad pronuntiandum, inquam, regibus, id est seipsum regentibus, eloquia 750 cœlestis eruditionis aptus redditur atque idoneus. Post tantam supernæ dignationis gratiam fit etiam *Nephthali* quod interpretatur *latitudo*, qui angustus ad omnia, quæ præsens habet mundus, ad eum solum, quem mente conspicatur, totis cordis animæque medullis magis magisque dilatatur. Unde sequitur :

Nephthali cervus emissus, et dans eloquia pulchritudinis. Cervus profecto fit, quando amabiles et

desiderabiles orationis et contemplationis saltus dare incipit. Nam nisi præcedat saltus orationis, debilis valde fit saltus contemplationis. Ergo dum a saltu puræ orationis ad saltum fortissimum, saltum scilicet contemplationis transierit, non solum *cervus*, sed cum dulci additamento, *cervus emissus* digne nominatur, quia nec a carne, nec a mundo, nec ab ipso etiam diabolo teneri valet, quin supra cuncta infra jacentia elevatus ad eum quem præ omnibus et super omnia colit et diligit, quem solum esurit atque sitit, jugiter emittatur. Hunc profecto, si quando ad ædificationem proximorum revocari contigerit, *dare eloquia pulchritudinis*, proferre, inquam, talem poterit doctrinam, quæ pulchrum faciat cor hominis. Sicque demum fit ut et *Joseph*, qui interpretatur *augmentator*, merito dici possit. Sic, sic unus perfecte spiritualis homo quina quinque fratrum nomina in se mystice suscipit, quando *Dan* populum suum, sicut diximus, sollicite judicando, *Gad* contra latentes tentationes fortiter se accingendo, *Aser*, id est beatus in vita sua, *Nephthali* dilatatus in Dei dilectione, *Joseph* augmentatus in proximorum dilectione vel ædificatione eo usque proficit, quod verus veri Jacob filius dici et secundum congruam subjectæ litteræ significationem paterna benedictione ab eo meretur benedici. Sequitur :

751 CAPUT X.

De benedictione Joseph ejusque allegorico significatu.

Filius accrescens Joseph, filius accrescens et decorus aspectu (Gen. XLIX). Possunt primum hæc verba specialiter ad specialem et unigenitum æterni Patris Filium dignissime referri, qui *Joseph* jure nominatur, quia ipse est Creator noster et Recreator. Ipse totius salutis nostræ auctor est et augmentator, qui, cum Deus et homo sit, non semel, sed bis *filius accrescens, filius accrescens* prophetali præsentio a beato patriarcha appellari debuit. Ipse est enim *Filius accrescens* Dei Patris in cœlo secundum divinitatem; ipse etiam *filius accrescens* Virginis matris in terra secundum humanitatem. Quomodo autem Deo Patri, semper et sine initio ingenito, Deus Filius semper et sine initio ab eodem Patre genitus *accrescat*, non est qui discutere debeat aut valeat. Ipsi enim, a quo genitus, per omnia cœqualis, coomnipotens exstat et cœternus. Sed qui secundum naturam divinitatis nec major nec minor potuit fieri, per assumptam humanitatis formam accrescere dignatus est homini. Illud tamen crescere tam mundum, tam purum, tamque sanctum fuerat, quod nullo unquam aspergine maculari poterat. Unde convenienter subjungitur, *et decorus aspectu*. In ipsa enim, quam assumpsit, humanitatis infirmitate totus castus, totus mundus, totus integer permansit, ideoque ad videndum Deo Patri et angelico cœtui semper amabilis, delectabilis atque desiderabilis fuit. Ipse est speciosus forma, cujus aspectum et decorem egregius propheta David in Spiritu sancto prævidens debitis laudibus extulit dicens: *Spe-*

ciosus forma præ filijs hominum (Psal. xlii, 3). Speciosus quippe erat, quia solus sine peccato conceptus atque natus, solus inter peccatores sine peccato conversatus, in suæ pulchritudinis decore permanebat. Non enim venit, ut in peccatis nostris contaminaretur, sed ut contaminatos mundaret, æternæque mortis umbræ involutos ad lucem et gloriam vitæ perpetis revocaret. Ergo apte mox subinfertur :

752 *Filiæ discurrerunt super murum. Sed exasperaverunt et jurgati sunt, invideruntque illi habentes jacula.* Per murum intelligitur divinitas Christi, qui vere murus est Ecclesiæ suæ, quam miserationis suæ munimine custodiendo protegit, protegendo custodit, propheta testante, qui dicit : *Urbs fortitudinis nostræ Sion Salvator, ponetur in ea murus et æntemurale (Isa. xxvi, 1).* Per filias vero, quod est nomen infirmitatis, non immerito intelligimus humanas infirmitates, quas nulla necessitate, sed pro sola charitate in se suscepit. Discursus filiarum humanas significat affectiones, quæ eum, qui in divinitate sua stabilis, incommutabilis atque impassibilis erat, in suscepta propter nos humanitate mutabilem, passibilem, de contumelia ad contumeliam, de loco ad locum discurrentem fecerunt. In hujuscemodi discursu *exasperaverunt et jurgati sunt, invideruntque illi habentes jacula.* In his, qui habentes jacula Dominum exasperaverunt, perversa malignorum spirituum agmina accipi possunt, qui diversis diversarum tentationum jaculis abundant, quibus bonos et malos, justos et injustos omni tempore impugnant. Sed et eadem jacula sua ab ipso suo omniumque Creatore et Dominatore non continuerunt, sed juxta præsentem hanc prophetiam primo eum *exasperaverunt, dehinc contra eum jurgati sunt,* ad ultimum *inviderunt.* Exasperaverunt eum, quando in ipso, ut ita dicam, nativitatis suæ primordio, impij Herodis furorem contra eum suscitaverunt, ob cujus sævitiam ita parvulus, ita vagiens, ita tenellus in Ægyptum angelo admonente fugatus, ibique usque ad obitum ejusdem Herodis est occultatus. Sed quem exasperationibus istis et aliis hujusmodi extinguere in infantia non potuerunt, jurgiis postmodum appetere non timuerunt dicentes : *Si Filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant (Math. iv, 3);* et rursum : *Si Filius Dei es, mitte te deorsum (ibid., 6);* iterumque : *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me (ibid., 9).* Sed cum nec sic prævaluissent, sed venenata malitiæ suæ jacula tandem contra spem suam in se relisa conspexissent, majoribus nequitæ suæ facibus inflammati tandiu illi inviderunt, quoad usque per membra sua crucis suspendio occiderunt.

Sed et alio modo per *habentes jacula* ipsos Judæos accipimus, qui legem quidem et prophetas habebant, quibus velut fortibus quibusdam jaculis hostem antiquum repercutere et expugnare debuerant. Qui venientem in carne Dominum propter salutem ipsorum non suscipientes, incredulitate et mala vita sua *exasperaverunt;* deinde ad majorem iniquitatis

A suæ cumulum *jurgati sunt* contra eum, nomen ejus blasphemantes, dictisque ejus atque factis calumniose in omnibus contradicentes; ad ultimum *inviderunt illi.* Gravis enim erat eis ad videndum, nec prius ab eadem invidia sua vel odio conquieverunt, donec inter duos latrones appensum ignominiosæ mortis supplicio condemnaverunt. Sed in eo in quo vinci videbatur, vincebat, quia glorioso mortis suæ triumpho mortis imperium evacuabat. Unde sequitur :

Sedit in forti arcus ejus, et dissoluta sunt vincula brachiorum ac manuum ejus per manus potentis Jacob. Arcus, qui ex ligno et chorda, vel cornu et chorda constat, eundem Dominum ac Redemptorem nostrum nobiliter demonstrat. Potest enim designari per chordam sanctissima ejus caro, diversis tribulationum angustiis mirabiliter attracta atque distenta; per lignum vero sive cornu omnipotens ejus divinitas, quæ rigida quodammodo et inflexibilis ad compatiendum humanis miseriis permanebat, quousque nobilis hæc chorda, sacrosancta videlicet caro Christi, torqueri opprobriis et illusionibus trahi atque distendi crucis afflictionibus nostræ causa salutis incipiebat. Attracta chorda per humanitatis passionem, mox divinitas inclinata est ad compassionem, quia quanto durius unigenitus Dei Filius in carne patiebatur, tanto benignus Deus Pater ad reconciliationem generis humani flectebatur. Hic est enim arcus ille, quem **754** olim ipse Pater repro-misit dicens : *Ponam arcum meum in nubibus celi (Gen. ix, 13).* *Sedit in forti arcus iste,* hoc est in fortitudine magna et gravi attractus est, quando, peractis omnibus propter quæ venerat, tandem in crucis stipite elevatus, felle acetique potatus, dixit : *Consummatum est (Joan. xix, 30).* Moxque mirum in modum sagittamobilem et electam, fortem nimis et acutam, sacrosanctam videlicet animam suam tanta potentia et fortitudine emisit, quod etiam ipsa inferni novissima potenter penetravit disturbatoque mortis imperio fortem mortis principem fortiter colligavit. Nec mora, *dissoluta sunt,* sicut sequitur, *vincula brachiorum et manuum ejus per manus potentis Jacob.* In brachiis ac manibus ejus patriarchæ, prophete cæterique electi ejus non incongrue significantur, qui originali peccato constricti, in tenebris et in umbra mortis per multa annorum millia captivi tenebantur. Quorum *vincula tandem per manus potentis Jacob dissoluta sunt,* quando divinitatis illius splendore subito collustrati, abolito peccatorum chirographo ad pristinam libertatem meruerunt revocari. Tunc implebatur, quod sequentibus verbis patriarchæ longe ante nobiliter præfigurabatur :

Inde, inquit, pastor egressus est lapis Israel. Per *Israel,* qui interpretatur *vir videns Deum,* sanctos et electos angelicos spiritus non indigne accipimus, qui a die conditionis suæ desiderabilem Creatoris sui faciem sine intermissione vident, quia nulla unquam mutabilitatis inconstantia vel ad momentum quidem a contuenda divinitatis illius claritate sepa-

rari vel averti potuerunt. Illorum *lapis* idem Deus omnipotens fuit et est, quia eos, ne caderent, sustentavit, et ne cadere ulterius possent, sua fortitudine atque potentia stabilivit et corroboravit. Igitur qui in cælo *lapis* angelorum, ex inferno egressus est *Pastor* hominum et Redemptor, quos in cavernosis tataræ civitatis anfractibus oberrantes, et diurna expectatione adventus illius inter fauces lupi, hostis videlicet antiqui, nimium laborantes, tandem victor evexit, et ad amœna vitæ cœlestis pascua misericorditer revexit. **755** Sicque demum adimpleta est subjecta patriarchæ prophætia, qua dixit :

Deus patris tui erit adjutor tuus et omnipotens benedicet tibi benedictionibus cæli desuper, benedictionibus abyssi jacentis deorsum, benedictionibus uberum et vulvæ. Deus patris Domini ac Salvatoris nostri Jesu Christi divinitas est Dei omnipotentis, quæ semper et in omnibus eum adjuvabat, quæ omnia opera ejus in ipso et cum ipso operata est, quia sicut post assumptam humanitatem verus semper homo fuit, sic etiam verus Deus nunquam esse desiit. Sed et *omnipotens*, id est Spiritus sanctus benedixit ei, quando inaudito et ineffabili munere corda discipulorum replevit, eosque ad glorificandum, benedicendum et magnificandum nomen ejus fortes, intrepidus atque constantes effecit. Igitur Deus Pater, Deus Spiritus sanctus Deo Filio *benedictionibus cæli desuper, benedictionibus abyssi jacentis deorsum benedixit*, quia in ipso, ut ait Apostolus, *complacuit omnem plenitudinem inhabitare, et per eum reconciliari omnia in ipsum, pacificans per sanguinem crucis ejus, sive quæ in cælis, sive quæ in terris sunt* (Coloss. 1, 19, 20). Quæ in cælis sunt sive quæ in terris pacificavit, quia numerus sanctorum angelorum, qui imminutus erat, glorioso sanguinis sui pretio, redemptorum videlicet suorum numero, restaurare et reintegrare incepit. Sicque pariete inimicitiarum, qui non modo inter Deum et hominem, sed et inter angelum et hominem erat, in carne sua soluto, gaudet homo felici recuperatus commercio, gaudenti angelorum quandoque admittendus consortio.

Sed et alio modo benedixit ei Omnipotens *benedictionibus cæli desuper*, quando cæli, cœlestes scilicet chori angelorum, induto carne novæ laudis applaudebant carmine dicentes : *Gloria in altissimis Deo, et in terra pax hominibus bonæ voluntatis* (Luc. 11, 14). Benedixit ei *benedictionibus abyssi jacentis deorsum*, quando post gloriosum mortis triumphum descendenti ad inferos sanctorum populus, qui tenebatur in morte captivus, lætis acclamabat vocibus : **756** *Advenisti desiderabilis, quem exspectabamus in tenebris, ut educeres hac nocte vinculos de claustris. Te nostra vocabant suspiria; te larga requirebant lamenta. Tu factus es spes desperatis, magna consolatio in tormentis.* Benedixit ei *benedictionibus uberum*, quando ubera primitivæ illius Ecclesiæ, quæ in apostolis cœpit, quæ jam lacti cœlestis fidei et doctrinæ divinitus præparata erant, mirifico Spiritus sancti adventu nova quadam et inaudita superni muneris

ubertate repleti incipiebant. Benedixit ei *benedictionibus vulvæ*, quando gentes, quæ fidem ejus nondum susceperunt, in vulvam matris sanctæ Ecclesiæ collectæ, pabuloque spiritualis gratiæ paulatim refectæ, in vulva proprii cordis eundem Dominum ac Redemptorem nostrum concipere per fidem et parere meruerunt. Sed benedictiones istæ Filii accrescentiæ, Filii Dei omnipotentis, ipso moriente, resurgente atque ascendente finem non acceperunt, sed nunc et usque in finem sæculi semper manent et manebunt, quod verbis sequentibus apte figuratur, cum dicitur :

Benedictiones patris tui confortatæ sunt benedictionibus patrum ejus, donec veniret desiderium collium æternorum. Pater Domini nostri Jesu Christi, sicut præmisimus, Deus omnipotens est. *Patres* hujus *Patris* non solum patriarchæ et prophetæ, ex quorum semine secundum carnem genitus est, fuerunt, sed et sanctissimi ejus apostoli, cæterique justus et electi, qui per prædicationis suæ doctrinam eum in cordibus credentium genuerunt. *Benedictiones patris tui confortatæ sunt benedictionibus patrum ejus.* Quasi dicat : Benedictiones, quas a Deo Patre suscepisti, quas per baptismi gratiam et peccatorum indulgentiam ad evacuandum primi hominis maledictum nascendo, moriendo, resurgendo adduxisti, *benedictionibus Patrum ejus*, non modo apostolorum aliorumque sanctorum doctorum, qui jam decesserunt, sed et eorum, qui, cum quotidie in sancta Ecclesia docendo, baptizando generant, quotidie confortantur; quia quotidie innovantur, *donec veniat desiderium collium æternorum*, **757** angelorum videlicet in æternitatis celsitudine consistentium. Illorum *desiderium* est, ut præsentis sæculi cursus evolvatur, quatenus chorus illorum electorum hominum numero compleatur. Ad eadem optanda et desideranda in fine benedictionum suarum fidelis nos admonet et hortatur patriarcha.

Fiant, inquit, in capite Joseph, et in vertice Nazaræi inter fratres suos. Ac si dicatur : Vigeant benedictiones istæ in mente prælatorum, vigeant et in intentione subditorum, ut in omnibus actibus suis et affectibus tam puræ mentis, tam sanctæ intentionis inveniantur, ut *inter fratres suos*, sanctos videlicet angelos, quandoque annumerari mereantur.

His secundum allegoriam pro modulo nostro transmissis. Ad mysticum moralitatis sensum oculum cordis relucamus, et qualiter hæc eadem verba perfecto cuilibet prælato spiritaliter conveniant, subtilius videamus :

CAPUT XI.

De eadem benedictione Joseph, ejusque morali significato.

Joseph, sicut dicere cœpimus, formam gerit electi cujusque et perfecti prælati, qui per quotidianam bonorum operum augmenta ad insignia spiritalium virtutum quotidie proficit incrementa. Qui cum hoc modo coram Patre suo, vero scilicet Jacob *augetur*, dulcissimo filii vocabulo semel atque iterum vocatur

meretur: *Filius accrescens Joseph, filius*, inquit, *accrescens* (Gen. XLIX). Per binam hanc repetitionem, binam Dei et proximi accipere possumus dilectionem, quam, cum is, qui aliis præesse debet, perfecte consecutus erit, *filius accrescens, filius accrescens* jure dici valebit. *Filius* enim est ejus quem imitatur, quem honorat, cui conformis fieri laborat; *filius accrescens* in dilectione Dei, *filius accrescens* in ædificatione proximi. Quanto enim Patri suo cœlesti per dilectionem veram et perfectam intus accrescit, tanto ad ædificationem proximorum ipsius adjutorio intus convalescit.

Dicitur etiam *decorus aspectu*, quando et intus a consensu peccati, et foris ab opere peccati, quantum possibile est homini, decorum se et amabilem divinis conspectibus præsentare contendit, et in omnibus, quæ agit, vel divino honori, vel proximorum ædificationi **758** intendit. Huic procul dubio desiderabilis hæc, quæ subjungitur accedit benedictio:

Filiæ, inquit, *discurrerunt super murum*. *Filiæ*, sicut prædiximus, nomen est infirmitatis. Et bene *filiarum* nomine infirmas conversorum animas intelligere possumus, quæ *super murum* quodam modo *discurrere* incipiunt, quando vivum illum lapidem, lapidem angularem Christum, quem Jacob capiti suo supposuit, principale cordi suo fundamentum supponere diligunt, omnem voluntatem suam secundum illius dirigentes, ipsique soli, qui super omnia est, moribus et vita placere cupientes.

Et notandum quod dicitur *discurrerunt*. Omnis, qui currit, non stat, non moratur, sed propter quo tendit pertingere conatur. Igitur in *discursu filiarum super murum discurrentium* non incongrue, juxta hunc sensum, intelligitur constans et fortis fervor novitiorum, qui quasi *discurrere super murum* dicuntur, quando non pigri, non tepidi, sed strenuo quodam fervore, ferventi strenuitate ad Deum et in Deum transmigrare nituntur. Talem hunc discursum futurum in filiis Dei David propheta in **759** Spiritu sancto prævidebat, cum dixit: *Ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus deorum in Sion* (Psal. LXXXIII, 8). Sed quia quandiu in hac vita sumus, laboribus atteri, vitiiis tentari habemus, consequenter subinfertur:

Sed exasperaverunt et jurgati sunt, invideruntque illi habentes jacula. Per *habentes jacula*, sicut superiores diximus, malignorum spiritum agmina intelligimus, qui *jacula* tentationum habent, quibus armati contra Joseph et filios ejus incedunt, quibus incautas animas a statu rectitudinis suæ modo vulnerando dejiciunt, modo vulneratas omnino interficiunt. Sed quid est, *exasperaverunt, jurgati sunt, inviderunt*? Per tria hæc verba tria tentationum vicissim sibi succedentium notantur tempora. Primum tempus conversionis, secundum processioneis, tertium perfectionis, sive vitæ consummationis. *Exasperant* incipientes, *jurgantur* contra proficientes, *invidiæ jaculis impellunt* perficientes. *Exasperant* in inchoatione hominem, quando plerumque anxiam quamdam cordis

A ei ingerunt amaritudinem, ut, dum minus sapit, quid quid auditur exterius, vel videtur, a cœlestis patriæ desiderio facilius animus impediatur vel revocetur.

Sed qui diabolicæ amaritudinis hujus compedes in seipso disruperit, et per angustam spiritualis conversionis viam spe vitæ melioris constanter ambulare proposuerit, contra hunc quasi in processione virtutum stantem *jurgantur*, quia nunc mundo, nunc propria carne, modo prosperis, modo adversis retardare conantur. Devictis tandem exasperationibus et jurgiis succedit *invidia*, qua etsi positos in perfectionis culmine lædere non possunt, lædere tamen semper cupiunt. *Exasperant*, ut diximus, in inchoatione, *jurgantur* in processione, *invident* in vitæ consummatione, quia nec ipsa hora, **760** quando extrema sors occurrerit, segura ab illorum invidia esse poterit, quia cui ex vero tunc nocere non possunt, huic fallaciæ suæ jacula procaciter obtundunt.

Qui autem exasperantibus, jurgantibus invidentibusque illis in præsentis non cedit, iste invidiosis falsitatis illorum objectionibus terri in extremis non poterit, quia, sicut dicitur in consequentibus: *Sedit in forti arcus ejus*. *Arcus* iste, qui ex ligno et chorda constat, hominem ex anima et corpore consistentem congrue significat.

Arcus quidem, id est homo, qui chordam suam, quod est caro, a vitiorum humoribus exsiccando, vigiliis, jejuniis cæterisque piis laboribus frequenter contorquendo et macerando fortiter hic distenditur, post hujus vitæ metam *in forti sedebit*, quia in Christo et cum Christo, qui per *fortem* intelligitur, æternaliter requiescere habebit. In illa perpetuæ quietis sessione perfecte implebitur, quod subjuncto sequentis litteræ ordine figuraliter exprimitur.

Et dissoluta sunt, inquit, vincula brachiorum et manuum ejus per manus potentis Jacob. Unum eundemque Dominum ac Redemptorem nostrum, quem per *fortem* in præcedentibus, etiam per Jacob hic intelligimus. Omnis ergo, qui in hoc *forti* sedem æternæ quietis sortietur, *per manum*, id est omnipotentem ejus operationem, per miram et magnificam ejus miserationem ab omnibus *brachiorum ac manuum suarum vinculis*, ab omnibus, inquam, peccatis ex interioribus sive exterioribus contractis misericorditer expediri meretur.

Sed et alio modo ad præsentis vitæ statum per *arcum*, Deum omnipotentem, in *forti* autem, in quo nobilis idem *arcus sedere* dignatur, homo vere **761** humilis accipiatur. Nemo enim vere fortis non vere humilis, quia qui vere humilis est, ad omnia et per omnia fortiter subsistere potest. *Sedet in forti arcus*, quia per invisibilem visitationis suæ gratiam in vere humili corde habitare et requiescere gaudet Dominus.

Beatus et vere beatus iste *fortis*, iste humilis, cui *arcus* ille, quod est Christus, *sedet*. Quia per ejus sessionem et commanentiam etiam in hac vita peccatorum suorum meretur indulgentiam. Unde consequenter subjungitur: *Et dissoluta sunt vincula brachiorum et manuum ejus*.

chiorum et manuum ejus per manus potentis Jacob. A spiritaliter præterdunt, stabilliri meretur a Domino. Per *brachia*, quæ viciniori quadam connexione corpori junguntur, interiores sensus hominis non immerito exprimentur; in *manibus* vero exteriorum sensuum accipiatur operatio. Sed et *vincula brachiorum* ac *manuum* sunt illecebræ diaboli et carnalium desideriorum. Ligatus brachiis et manibus dicitur, qui ex diaboli suggestione illecebrosis desideriiis intrinsecus, illecebrosis actibus extrinsecus irretitur. Sed si vere *fortis* fuerit, hoc est si in humilitate persistens gratum se Deo sessorem præbuerit, *vincula brachiorum ac manuum ejus solvantur*, quia interna carnalium retinacula desideriorum ita adjutorio ipsius dirumpuntur, ut, licet per suggestionem diaboli impetant, flectere tamen ad peccati consensum vel operationem non valeant. Sed unde hoc nisi *per manus potentis Jacob*? Per *manus potentis Jacob*, et divinæ miserationis, ut prædictum est, operatio, et virtuosa ipsius hominis in bonis actibus accipi valet exercitatio, quia non incongrue homo *potens Jacob*, *potens* inquam, *supplantator* nominatur, quando cum potentia quadam et fortitudine virtuosa opera, quibus vitia supplantantur et pereunt, constanter operatur. Quæ autem et quanta supernæ benedictionis gratia hujusmodi hominem continuo sequatur, subsequens ordo verborum mystice testatur

762 *Inde*, inquit, *egressus est pastor, lapis Israel.* Quid est *inde*? *Inde*, inquit, hoc est ab illo homine qui prius filia discurrens super murum fuit; qui, exasperantibus, jurgantibus invidentibusque malignis spiritibus cedere nescius, per supplantationem vitiorum tandem *Jacob* appellari meruit. Ex illo, inquam, homine *pastor* plerumque talis *egreditur*, qui nomen et officium pastoris quotidie in seipso adimplere nititur.

Pastor enim merito dici poterit, quando et lectionis assiduitate, et orationis suavitate pascere se ipsum semper diligit. Hoc sane pastu nutritus in virtutibus et virtuosus operibus nobiliter convalescit, quia quidquid boni seminis in corde hominis subortum fuerit, si orationis et lectionis humore non rigatur, citius arescit. Unde Dominus in Evangelio: *Aliud cecidit super petram, et natum aruit, quia non habebat humorem* (Luc. VIII, 6). Ergo qui paucis istis libenter et frequenter immoratur, si voluntas Dei fuerit, ut pastor aliorum constitutus *egredi* debeat, amicum cœlestis doctrinæ pastum ovibus suis suaviter et utiliter præbere poterit, quia, etsi ad aliorum providentiam *egredi* habet, in semetipso tamen *lapis Israel* esse non desinit. Israel interpretatur *vir videns Deum*. Est quodammodo quasi *lapis Israel*, quando sic pastoralis curæ officia exterius subministrat, quod tamen ad familiarem contemplativæ dulcedinis gratiam semper ad se recurrere festinat. Cumque hoc modo corde et animo frequenter ad Deum et in Deum revolvitur, misericordia et benedictione, quam sequentia verba

Sequitur :

Deus patris tui erit adjutor tuus, et omnipotens benedictet tibi benedictionibus cœli desuper, benedictionibus abyssi jacentis deorsum, benedictionibus uberum et vulvæ. Ac **763** si dicatur : Deus omnipotens, cujus te filium fecisti, cujus te fidelem servum in omnibus exhibuisti, *adjutor tuus eris*, quia in omnibus ad quæcunque porrexeris, quæcunque inceperis, paterno tibi auxilio semper tibi assistere gaudebit. Cumque commisas tibi oves amœnis et virentibus spiritalis doctrinæ pascas inducere tentaveris, te comitabitur, te adjuvabit, quia ad percipienda ex ore tuo æternæ salutis semina per prævenientem visitationis suæ gratiam subditorum tibi corda præparabit.

Et vere magnifica benedictio ista, quia cujus vocem Deus omnipotens ad corda audientium prævenit, huic procul dubio ostiarius aperit, huic Spiritus sanctus ad suscipiendum cum suavitate æterni Patris verbum corda discipulorum invisibili benedictione sua apta atque idonea efficit. Ait ergo :

Benedictet te benedictionibus cœli desuper, benedictionibus abyssi jacentis deorsum, benedictionibus uberum et vulvæ. In *benedictionibus cœli desuper* non incongrue intelligitur cœlestis dulcedinis multitudo, in *benedictionibus abyssi jacentis deorsum* æternæ damnationis amaritudo. Reseratis per prævenientem misericordiam Dei cordibus auditorum etiam ipsi doctori Omnipotens *benedicit*, quando eum, suæ benedictionis et inspirationis gratia infusum, benedicientem, verba vitæ utiliter proferentem efficit, ut, sive ad mulcendâ justorum animas de æternæ beatitudinis, beatæ immortalitatis jucunditate et gloria, sive ad terrendos peccatores et ad majorem poenitentiam constantiam excitandos de infernalis abyssi dolore et miseria benedictio ejus incipiat, dulcem et jucundum æternæ salutis fructum in subditorum cordibus pariat.

Benedicitur etiam *benedictionibus uberum*, quando illi qui lac doctrinæ cœlestis, in *uberibus* cordis conceptum, factis utcunque exsequi contendunt, **764** ex ipsius prædicatione et doctrina magis ac magis in desiderio cœlestis patriæ seipso delectabiliter distendunt. Benedicitur autem *benedictionibus vulvæ*, quando et hi qui ad suscipiendâ lactis spiritalis fluentia nondum se per amorem præparaverunt, ad nobile semen verbi Dei vulvam cordis delectabiliter aperiunt.

Omni igitur prælato benedictionibus hujusmodi divinitus honorato semper optandum est et supplicandum, ne in se aut in subdito sibi populo eadem benedictiones decrescant, sed de die in diem magis ac magis crescant et convalescant. Hoc sequenti mox benedictione sæpe dictus patriarcha ostendit, cum dicit :

Benedictiones patris tui confortatae sunt benedictionibus patrum ejus, donec veniret desiderium cœlium

æternorum. Pater boni cuiusque prælati Deus est, A mundus inter fratres suos merito dici poterit. patres patris hujus, sicut superius diximus, patriarchas, prophetas, apostolosque sanctos intelligimus.

In collibus autem æternis sanctæ electorum animæ non incongrue figurantur, quæ excussis terrenæ occupationis oneribus, sanctis precibus, justis meditationibus sublevati in ipso sui desiderio de convalle hujus mortalitatis nonnunquam ad collem rapiuntur sempiternæ æternitatis.

In desiderio eorumdem collium ipse, in quem angeli prospicere desiderant, jure significatur, quia ille solus super omnia et in omnibus ab eis quæritur et desideratur. Bene autem hæc eadem benedictio, licet latenter, insinuat quid fidelis quæque congregatio dilecto doctori suo suppliciter optare debeat a Domino. Dicat ergo ipsa orando et desiderando quod beatus patriarcha dixit affirmando :

765 *Benedictiones patris tui confortatæ sint benedictionibus patrum ejus, donec veniat desiderium collium æternorum.* Ac si dicat: Benedictiones, quibus a Patre tuo cœlesti ut filius dilectus benedici meruisti, *patrum ejus* patriarcharum, prophetarum, apostolorum omniumque electorum, jam cum Christo regnantium, factis et dictis, orationibus et meritis ita confortentur, ut tua benedictio, tua, inquam, doctrina et prædicatio nunquam finem accipiat, quoadusque benedictus æterni Patris Filius per visitantem et consolantem benedictionis suæ dulcedinem *æternis illis collibus*, animabus videlicet solam æternitatis gloriam quærentibus, optatus et desideratus veniat.

Fiant in capite Joseph, et in vertice Nazaræi inter fratres suos. In capite Joseph voluntas doctoris, in vertice intentio accipitur voluntatis.

Optandum ergo est et supplicandum ut et bonam ædicandam proximam voluntatem semper habeat, et intentionem voluntatis ab appetitu humani favoris sollicite custodiat, quia si solius Dei oculis placere in benedictionibus suis quæsierit, *Nazaræus*, id est

Sed quia ex sola solius Dei misericordia et miseratione venit, ut et humiliter et utiliter verbum Dei pronuntiare possit, ad eum, qui dat omnibus affluenter et non improperat, 766 fidelis congregatio hujusmodi supplicationis verba humiliter præmittere ad Deum studeat :

Deus patris tui sit adjutor tuus, et Omnipotens benedicat tibi benedictionibus cæli de super, benedictionibus abyssi jacentis deorsum, ut perfectiores majori supernæ dulcedinis desiderio, lædocente, inardescant et inflammentur, et tardiores infernalis abyssi terroribus expergefati ad spiritalem constantiam provocentur.

Benedicat tibi benedictionibus uberum et vulvæ, quatenus illi, qui lac doctrinæ cælestis intra ulera cordis sui suscipere desiderant, in verbis tuis, unde reficiantur et repleantur, inveniant, atque isti, qui verbum Dei nondum per amorem suscipere meruerunt, tandem in vulva cordis suaviter concipere incipiant.

Benedictiones patris tui confortatæ sint benedictionibus patrum ejus, patriarcharum, prophetarum, apostolorum omniumque justorum, donec veniat desiderium collium æternorum, donec sanctæ illæ animæ ad æternitatis celsitudinem tendentes, illum in benedictionibus, et cum benedictionibus tuis suscipiant, quem præ omnibus et super omnia sitienter desiderant.

Fiant in capite Joseph et in vertice Nazaræi inter fratres suos : Fiat, miserator Domine, et multiplici dono misericordiæ tuæ, ut quoties inter fratres suos verbum tuum pronuntiaturus conserit, voluntas 767 et intentio voluntatis ejus talis sit, ut in doctrina sua nihil cogitet, quærat aut desideret, nisi ut in ipso et in subdito sibi populo tu solus 768 honoreris et glorificeris, cujus honor et gloria permanet per infinita sæcula sæculorum. Amen.

VEN. GODEFRIDI

ABBATIS ADMONTENSIS

LIBER DE DECEM ONERIBUS ISAIAE

Ex codice ms. Admontensi.

(Opusculum hoc R. P. Bernardus Pezium sub nomine ven. Iremberti abbatis Admontensis primum divulgavit Thesauri Anecd. tomo II, parte I, pag. 428; postea vero cum ipsius Godefridi nostri certissime esse comperisset, illi restituendum esse monuit in Dissertatione prævia ad opera Godefridi, num. XVII. (Vide supra, col. 19.)

PROLOGUS

Omnis homo, quia decem sensibus, quinque videlicet in anima, quinque in corpore abundat, quibus et per quos decem Domini præceptis nonnun-

quam, eheu! contrarius existens miseram animam suam miserabiliter gravat et onerat, decem nobis in libro suo electus Domini propheta Isaias onera præscribit, quibus humerum cordis et corporis virilitate,